

Posudek na bakalářskou práci
Alžběty Kofránkové

*Problematika neobčanů v Lotyšsku
během přístupových jednání do Evropské unie*

Bakalářská práce Alžběty Kofránkové se zaměřila na jeden podstatný aspekt vstupu Lotyšska do Evropské unie, a to na otázku vývoje postavení ruské menšiny v této zemi *de iure* i *de facto*. Podobně jako v Estonsku byla ruská menšina v Lotyšsku problémem, který komplikoval Rize její předvstupní strategii, současně však ukazoval, že i druhá strana, tj. Evropská unie, ne zcela a vždy byla ve stavu pochopit všechny souvislosti, které tato problematika zahrnovala, zejména souvislosti historické a emocionální. Jako jakéhosi „třetího aktéra“ vložila autorka do své práce ještě Radu Evropy a OBSE, takže své téma zkoumá v průsečíku aktivit tohoto trojúhelníku.

Základním pramenem jsou zprávy („reporty“) Evropské komise, sekundární literatura zahrnuje z jazykových důvodů anglojazyčné zdroje až již lotyšské nebo unijní provenience – autorka provedla kritické vyhodnocení zdrojů včetně unijních dokumentů. Hlavní osu práce postavila, oprávněně, na chronologicky založeném vyhodnocení reportů, protože tak mohla ukázat jak na proměny, tak v dalším sledu i na dynamiku menšinové otázky v jednání uvedených tří aktérů.

K práci bych měl tři výhrady – koncepční, terminologickou a jazykovou. V prvním ohledu je podle mě slabě vyložena podstata, role a funkce tří, resp. čtyř hlavních aktérů (EU, Lotyšsko, Rada Evropy/OBSE) z hlediska vůbec jejich výběru a poté i z hlediska modelu jejich vzájemného fungování – autorka zčásti toto konstatuje jako danost, zčásti najdeme výklad v rámci textu, ale ani „na vstupu“, ani na „výstupu“ není patrná silnější koncepční úvaha, jak se tyto organizace navzájem mohly vyvažovat a vyvažovaly, v čem spočívala podstata jejich vzájemného působení.

Na přechodu mezi koncepcí a terminologií je otázka „conditionality“ – nejsem odborník na Evropskou unii, ale české slovo kondicionalita jsem zaznamenal už mnohokrát, takže nevím, proč byl použit v tomto kontextu trochu matoucí anglický pojem. Druhá věc – v souvislosti s menšinovou problematikou byl v literatuře také často používán pojem „europeizace“ ve smyslu působení unijních zásad na normy a zvyky kandidátských zemí. Mohla by se autorka během obhajoby pokusit o vysvětlení pojmu a jeho využití na lotyšském příkladě, eventuelně o vysvětlení vztahu kondicionality a europeizace (v úvodu ke kapitole *Conditionality* sama uvádí, že chce představit několik zajímavých teorií, z nichž ovšem jsem našel jen „conditionality“).

Věcně podle mě nesedí (s. 9) ani označení sovětské národnostní politiky sloganem jeden stát-jeden jazyk nebo pojem populární fronta (s. 10) - má být lidová fronta; pojem „kolonizace“ (s. 12) opět sporný; co se míní formulací „změně jejich národotvorné politiky odpovědné za komplexní etnickou kompozici své populace (s. 15);

Konečně připomínka se týká jazykové stránky práce, která by potřebovala důkladnou editaci – některé věty nesedí (s. 3) – Jeho averze ... sebou neslo; někde není jasný význam (s. 11): a za třetí sovětská jazyková politika měla za následek obecně více rusky než lotyšsky hovořících obyvatel (celkově?, přírůstkem?); Vysoký komisař ... se zapojil do problému (s. 15); smysl věty: „samotný vstup do Rady Evropy byl oddálenv roce 1995“ (s. 15-16); „členské státy, aby bojovali (s. 17); smysl věty: „posuzuje lotyšskou situaci a její vyhlídku ekonomických podmínek“ (s. 21) aj.

Přes tyto připomínky text splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a jako hodnocení navrhuji známku **velmi dobře**.

Jiří Vykoukal

V Praze dne 8.6.2011